

**Modře natištěné štítky znamenají
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
31,78+ 2,22 (GST) = 34 kan. dolarů
Cena 1.40 + 0.10 (GST) = 1.50 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
À dé lai
convenu

**Telefon: (416) 530-4222
Fax: (416) 530-0069
E-mail: abrezina4222@rogers.com
satellite1-416.com@satellite1-416.com
abe@satellite1-416.com**

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 2.

(254.)

Vol. 12.

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com

Thursday,

January 24,

2002

Chvála bílému nadělení

Střední Evropu obchází zuřivé bílé strašidlo. Od světa odříznuté obce. Zaváté silnice. Kolaps dopravy. Sněhem bičování reportéři přímo v epicentru. Zpovídají na smrt unavené silničáře v jejich sisyfovském boji s přírodním živlem. Vzpomínání pamětníků, babiček a dědečků, na poslední velkou kalamitu. Bezradní železničáři krčící rameny. Nasazená vojenská technika pomáhá s vyprošťováním zapadlých motoristů. Dramatické rozhovory s řadovými občany o potížích se zásobováním a s dostupností lékařské péče. Inu hotové boží dopuštění. Taková je sněhem bohatá zima na televizních obrazovkách, na stránkách novin a v hlášení rozhlasových hlasatelů.

A ještě než naši zpravodajové obrátí svoji profesionální pozornost na ty příjemnější stránky zimy, na spokojené horské hoteliery a na nadšené vyznavače bílých sportů, sluší se, aby alespoň trošinku připomenuli tvrdý údel bezdomovců, případně i politovali chudáčky polní a lesní zvěř mrznoucí v hlubokých závějích.

Stranou tohoto mediálního pohledu zůstává sama zranitelnost moderní civilizace. Civilizace notoricky závislé na využití kolových dopravních prostředků. Osvědčené sáně tažené koňským spřežením s romantickým zvoněním rolniček jsme odvrhli coby přežitky té staré nemoderní civilizace našich předků. Jiný příklad nabízejí na podzim ještě silní a sebevědomí silničáři a železničáři. Ti zase pro změnu pohrdli takzvanými zásněžkami, dřevěnými sněhovými zábranami, které kdysi tvořily součást krajinné kulisy na otevřených pláních u dopravních cest. Spoléhání pouze na výkonnou techniku v podobě sněhových pluhů a fréz se tedy opět vymstilo. A domyšlivá člověčí společnost ve střetu se zákeřnými běsí zimy zase jednou dostává na frak.

Pro novináře je takováto zima, zvláště v lednu, vítané téma. Vždyť vánoční a silvestrovské náměty již definitivně vyšuměly, Tři králové toho zase tak moc nenabízejí a o nových zákonech a nárůstu cen zboží a služeb se také nedá psát donekonečna. Ano, zdá se, že k nám to bílé nadělení letos přišlo v pravý čas.

Ovšem kde jsou ty časy, kdy soudruzi novináři měli díky sněhové kalamitě jedinečnou příležitost ukázat, co v nich opravdu vězí. Tak si možná vzpomeneme na takřka frontová zpravodajství z boje s nepokrokovým přírodním živlem, za nímž se daly tušit imperialistické rejdy a škodolibost reakcionářů. Zima totiž, v těchto pradávých dobách, patřila ze čtyř hlavních nepřátel socialismu, jaké představovala jednotlivá roční období, k nepříteli nejzákeřnějšímu. Proto boj na sněhové a mrazové frontě býval i veskrze politickou záležitostí. Zkouškou odolnosti a houževnatosti lidového hospodářství, stranických kádrů a pracujících kolektivů.

Dnes je situace jiná. Jelikož postrádáme mocné systémové nepřátele, můžeme spolehlivě tvrdit, že ono zuřivé bílé strašidlo zasáhlo do našich všedních životů bez ohledu na přání a rozhodnutí politiků. Spadá tudíž jasně mezi pohromy původem nepolitické. A to je moc dobře, neboť nám, ať již těm odříznutým od světa a s vráskami na čele nebo těm jásajícím na sjezdovkách a při stavění sněhuláků, nabízí odpočinutí od všech pohrom politických, jež nás tak jako tak doprovází takřka po celý dlouhý rok. A proto chvála bílému nadělení, říkám si škodolibě jako kdysi před pradávými lety, když ještě zima patřila k úhlavním nepřátelům socialismu.

Miroslav Petr - Hradec Králové

Sochy Henry Moore jsou opět v AGO

Henry Moore: Draped seated Woman (1957-58)

V těchto dnech byla znovu instalována sbírka soch, podle kterých byla odlita řada bronzových soch Henry Moora, které se nacházejí po celém světě. K této instalaci se vracíme nejen fotografiemi, ale i následujícím článkem, který napsala a natočila pro Mezinárodní vysílání CBC u příležitosti úmrtí Henry Moora v roce 1986 A. Machová.

...v neděli 31. srpna zemřel ve svém domově v Anglii snad nejproslulejší sochař poválečných let Henry Moore. Světlo světa spatřil poprvé před 88 lety v malém hornickém městečku Castleford nedaleko Leedsu. Má se za to, že krajina kde vyrůstal - krajina hald, slatin a skal - ovlivnila charakter jeho tvorby. Má se také za to, že se rozhodl být sochařem poté, co slyšel v nedělní škole o Michelangelovi.

V roce 1919 se mladý Moore zapsal na uměleckou školu v Leedsu, v roce 1921 přišel na jednu z nejprestižnějších uměleckých škol světa - na *Royal College of Art* do Londýna. Umělecky zrál nejen pod vlivem západoevropského umění, ale také pod vlivem umění Afriky a předkolumbijské Ameriky. Jeho expresivní nefigurativní díla připomínají objekty, které byly formovány přírodními silami - omílány vodou a obrušovány pískem. Moore často používá otvorů a průhledů, které zdůrazňují trojrozměrný charakter jeho výtvorů, dotvářejí pocit masivnosti a hmotnosti a jsou podle vyjádření umělce samotného výrazem jeho fascinace jeskyněmi ve stěnách a na útesech. Pro Moorovy figurativní výtvořky je typická volná hra s proporcermi, prolínatost konvexních a konkávních forem, monumentálnost, přísnost, někdy až tragičnost.

I když Henry Moore prožil svůj život v Anglii, měl velmi vřelý vztah ke Kanadě - a k Torontu obzvláště. Každý, kdo navštívil toto město, se pamatuje na místní svéráznou radnici, kterou navrhl finský architekt Viljo Revell a která byla otevřena v roce 1965. Když Revell hledal sochařský doplněk pro svůj netradiční stavební návrh, rozhodl se pro Moorovo dílo. Tak se stalo náměstí, na němž se radnice nachází, domovem pro Moorova Lučištníka. Dnes je tento abstraktní bronzový útvar integrální součástí prostoru. Jeho přijetí však předcházela vlna nevole. Tehdejší torontský starosta Phil Givens chtel koupit Lučištníka z veřejných fondů, daňoví poplatníci se však proti tomu postavili, a tak se starosta přičinil o to, aby Lučištník docestoval do Toronta za soukromé peníze.

Instalace Lučištníka v roce 1966 otevřela novou kapitolu v umělecké historii Toronta a znamenala rovněž začátek Moorova přátelského vztahu k hlavnímu městu Ontaria - vztahu, který shodou okolností vyústil v jednu z nejpozoruhodnějších kapitol v dějinách Ontarijské galerie. Tate Gallery v Londýně musela pro nedostatek místa odmítnout Moorovu nabídku více než 200 artefaktů, které reprezentovaly průřez jeho tvorbou. Ontarijská galerie se vmísila do rozehrané partie nabídkou, že jestliže umělec dá nabízenou sbírku soch, maket, kreseb a grafik do Toronta, bude si moci sám navrhnout příslušný výstavní prostor. Henry Moore přijal a v roce 1974 bylo v Ontarijské galerii slavnostně otevřeno Moorovo křídlo. Moorova donace nejenže patří k nejdůležitějším darům, které kdy Ontarijská galerie dostala, ale je také jedním z nejštědřejších darů, který kdy dal jakýkoliv umělec jakékoliv galerii. Moorovo křídlo je magnetem, který přitahuje každý rok do galerie tisíce návštěvníků a studentů umění.

Když zavolá smrt, i králové musí poslechnout. Umělec odejde, ale jeho dílo žije dál. Důležitá část Moorova díla žije díky podivným náhodám osudu v Torontu.